

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
 Velja za vse leto . . . \$6.00
 Za pol leta . . . \$3.00
 Za New York celo leto - \$7.00
 Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

The largest Slovenian Daily in the United States.
 Issued every day except Sundays and legal Holidays.
 75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878 Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879 TELEFON: CHelsea 3-3878
 NO. 118. — ŠTEV. 118. NEW YORK, TUESDAY, MAY 21, 1935. — TOREK, 21. MAJA 1935 VOLUME XLIII. — LETNIK XLIII.

VLADNI NACRT ZA PLAČE PRI RELIEFNIH DELIH

DELAVCI PRI JAVNIH GRADNJAH BODO ZASLUŽILI SAMO OD 19 DO 95 DOLARJEV MESEČNO

Načrti so bili sestavljeni pod vodstvom predsednika Roosevelta. — Delavci pri vladnih gradnjah bodo dosti manj zaslužili kot zaslužijo pri Public Works Administration. — Senator Carran je že napovedal boj vladni odredbi. — Nevarnost za druge delavce.

WASHINGTON, D. C., 20. maja. — Predsednik Roosevelt je s posebnim odlokom določil plače, ki jih bodo dobivali delavci pri javnih gradnjah, za katere bo potrošila vlada štiri tisoč milijonov dolarjev.

Delavci bodo plačani po svojih zmoglostih. Delali bodo po štirideset ur na teden ter bodo dobili na mesec od \$19 do \$95 plače. Kakor rečeno, bo plača odvisna od delavčeve sposobnosti in od kraja, v katerem je zaposlen.

Z določitvijo plač je odstranjena zadnja ovira k vresničenju širokopoteznega programa.

Komaj so bile predsednikove določbe objavljene, se je že oglasil senator McCarran, demokrat iz Nevade, ki je bil vložil v senatu predlogo, da naj bodo delavci pri javnih gradnjah tako plačani kot znaša plača pri privatnih podjetjih v dotičnem kraju.

McCarran je rekel, da bo predsednikova odločitev izpodkopala in uničila sedanji ameriški plačilni sistem.

V senatu bo nastopil proti tej odredbi ter bo že jutri imel dolg govor. V Washington namerava povabiti zastopnike organiziranega delavstva ter uvesti ž njimi vred boj proti tem sramotno nizkim plačam.

Amer. Delavska Federacija dosedaj še ni pojasnila svojega stališča, zagotovo se pa ve, da se ne bo strinjala s predsednikovo odredbo.

Z ozirom na gostost prebivalstva bo vsa dežela razdeljena v štiri skupine. Pa tudi delavci bodo razdeljeni v štiri skupine: v neizučene, polizučene in izučene delavce ter v profesionalce in tehnične specialiste.

Zaenkrat so odobreni načrti, za katere bo potrošila vlada 1091 milijonov dolarjev. Samo predsednikovega podpisa je še treba, pa se bodo dela pričela.

Najprej bodo zaposleni tisti, ki dobivajo sedaj zvezno ali državno podporo. V vsaki družini, ki je odvisna od podpore, bo dobil le en član delo. Otroci pod šestnajstim letom ne bodo zaposleni.

Največ držav spada v prvo skupino, kjer bo plača najvišja.

To so države Nove Anglije, države ob Velikih jezerih na Severozapadu. Neizučeni delavci bodo dobivali od \$40 do \$55 na mesec; polizučeni od \$45 do \$65, izučeni od \$55 do \$85, tehniki in člani svobodnih poklicev pa od \$61 do \$94 mesečno.

V drugo skupino spadajo države Iowa, Kansas, Missouri, Nebraska, obe Dakoti, Delaware, Maryland in West Virginija.

Plače za neizučene delavce: od 32 do 45 dolarjev; za polizučene od 38 do 58 dolarjev; za izučene od 44 do 72 dolarjev; za specialiste od 48 do 79 dolarjev.

V tretjo skupino spadajo države: Arkansas, Kentucky, Louisiana, Oklahoma, Texas in Virginia.

Neizučeni delavci bodo dobivali od \$21 do \$35, specialisti pa od \$42 do \$75.

Najnižje plače bodo pa v državah Alabama, Florida, Mississippi, North in South Carolina ter Tennessee.

Neizučeni delavci bodo plačani od \$19 do \$39, specialisti pa od \$39 do \$75.

Pri Public Works Administration so bili delavci

Hitler se bo sprijaznil s Francijo

SENATORJI SO PROTI VOJNIM DOBIČKARJEM

Zagovorniki obrambe dežele so odpeljali deželo na "smrtno pot". Senator Nye je proti velikim izdatkom za mornarico.

Torre Haute, Ind., 20. maja. Republikanski senator Nye, ki je predsednik senatnega odbora za preiskavo poslovanja izdelovalcev municije, je v svojem govoru rekel, da so oni Amerikanci, ki se zavzemajo za obrambo dežele, Strica Sama odpeljali na "smrtno pot". Posebno je nastopil proti dovolitvi \$460,000,000 za vojno mornarico, o čemur bo senat v kratkem razpravljal. To je prišlo takoj za velikanskim dovoljenjem za armado, sedaj pa bo prišla še predloga za subvencijo za trgovsko mornarico.

Po njegovem mnenju je edino sredstvo proti tem izdatkom, da kongres sprejme predlog municijskega odbora, da se popolnoma odstrani vojni dobiček.

Washington, D. C., 20. maja. V svojem govoru po radio je senator Costigan iz Colorada rekel, da mora priti nova in čistejša generacija, ki bo odpravila vojno s tem, da postavi na stran preveliko narodno zavest in deluje za dobrobit celega človeštva. Rekel je, da so vsi predlogi za omejitve oboroževanja samo malenkostna domača sredstva. Pravi, da je potrebno izvesti načelo: Vsi za enega, eden za vse. Mir ne bo nikdar zagotovljen, dokler ljudje ne sklenejo bratskega prijateljstva.

DEVIŠKI OTOKI BREZ KORISTI

San Juan, Puerto Rico, 19. maja. — Senator Robert Reynolds, predsednik senatnega odbora za preiskavo uprave gubernerja Paul M. Pearsons na Deviških otokih, je rekel časniškim poročevalcem, da otoki za Združene države nimajo nikake veljave. "Na Puerto Rico ne da nihče niti akra za Deviške otoke", je rekel Reynolds. "Združene države so napravile veliko napako, da si jih kupile. Ako bi bili otoki moji, bi Dancem plačal, da ji vzamejo nazaj". (Otoki so Združene države kupile od Danske za 25 milijonov dolarjev).

znatno bolje plačani. Neizvežbani so dobivali od 40 do 50 centov na uro, izvežbani pa od \$1 do \$1.20. Neizvežbani so zaslužili najmanj \$52 na mesec, izvežbani pa \$156.

Baš to je vzrok, čemu sem se zavzel za krajevne plače, — je rekel senator McCarran. — Kakorhito zvezna vlada, ki je največja delodajalka dežele, zniža plače, bo sledila njenemu vzgledu tudi privatna industrija.

MLADI GROSS ZASTRUPLJEN

Otrokovo truplo je bilo izkopano. — Kemična preiskava je v drobju našla thallium sulfat.

Kar je bilo do sedaj več ali manj sumljivo, namreč da bi bil 10 let stari Frederick Gross umrl vsled zastrupljenja, je sedaj postalo dejstvo, ko je načelnik mestnega urada za zdravstvena preiskavanja dr. Char. Norris o tem podal svoje poročilo okrajnemu pravniku Williamu F. X. Geoghanu v Brooklynu.

Njegovo poročilo se nanaša na preiskavo mestnega patologa dr. Alexandra O. Gettlerja, ki je priskal drobje mladega Grossa, čegar truplo je bilo v četrtki izkopano na St. John's pokopališču.

Kot trdi držav. pravnik, je dr. Getler našel v dečkovem želodcu večjo množino thallium sulfata ter je izjavil, da je pripravljen prisesti, da je deček umrl za zastrupljenjem s thallium sulfatom.

Kot znano, je mali Frederick na tedaj nepojasnen način umrl 29. marca, njemu pa so v kratkih presledkih sledili še trije drugi otroci in žena 49 let starega Fredericka Grossa. Oče je bil prejšnji teden pod obdolžbo umora aretiran.

ROOSEVELT SE JE VRNIL V WASHINGTON

Washington, D. C., 20. maja. Predsednik Roosevelt se je proti večeru vrnil v Belo hišo s ponočne vožnje po Potomacu. Na tej vožnji je dovršil svojo poslanico proti veteranskemu bonusu.

Zvečer je čakal, da mu kongresni voditelji naznanijo, kdaj želijo, da jim prebere svojo poslanico pred skupnim zasedanjem obeh zbornic. Po splošnem mnenju bo določena sreda, da bo predsednik stopil pred oboje zbornice in prebral poslanico.

V Annapolis, Md., je Roosevelt stopil ob solnčnem zatonu z jahte "Sesquioia" in se je nato z avtomolom odpeljal v Belo hišo, kamor je prišel za pozno večerjo.

Zagovorniki sen. Patmanove predloge pa še zadnji čas skušajo pregovoriti predsednika, do dovolj, da Patmanova predloga postane postava.

NEMČIJA SE UTRJUJE NA SEVERU

Nemčija utrjuje mejo v Schleswigu. — Mornariško pristanišče v Kielu je popolnoma prenovljeno.

Kodanj, Danska, 20. maja. Nova poročila o nemškem živahnem vojaškem delovanju v demilitarizirani pokrajini v Schleswigu in južni Jutlandski ob Severnem in Baltičkem morju povzročajo velike skrbi. Dvanajst submarinov, katere je Nemčija zgradila v nasprotju z versailleskim mirovno pogodbo, je namenjenih za službo v Severnem morju.

Medtem ko je bilo 29. aprila poročano, da je bila zopet otvorjena slovita nemška podmorska šola v Kielu, se sedaj poroča, da je bilo močno mornariško pristanišče popolnoma prenovljeno in utrjeno. Po zadnjih poročilih tudi zopet opravljajo trdnjavo Kielerfjord, ki je bila leta 1920 porušena.

Vse to dela Nemčija tako tajno, da delavci, ki so zaposleni pri teh delih, ne smejo o tem govoriti niti med seboj. Toda vsak dan se vrše manevri v Kielu.

Pri zadnjih zračnih manevrih nad otokom Sylt v Helgolandskem zalivu je bil nek nemški aeroplan prisiljen pristati blizu danske vasi Tondern v južni Jutlandiji. Krajevni orožnik ga je zaplenil, toda letalu se je posrečilo aeroplan popraviti, nakar je zopet odletel.

Berlin, Nemčija, 20. maja. — Policijski načelnik je naznanil, da mora vsakdo, ki namerava zidati novo hišo, ali pa staro predelati, naznaniti zračnemu ministrstvu, ki bo odločilo, ali je mogoče zgraditi klet, ki bi bila varna proti bombam in plinom.

Neka ugledna vladna oseba je rekla, da bodo v desetih letih vsi vladni uradni podzemlji in bodo varni pred bombami in plini.

SMRтна KOSA

Umrla je v ponedeljek zjutraj ob 9. uri v Brooklyn State bolnišnici Helena Staudohar, rojena Corl iz Vimol, občina Banjaloka pri Kočevju. — V Brooklyn je dospela leta 1892 in živila v Brooklynu 43 let. Takaj zapušča moža Antona Staudohar, 3 sinove, brata in več sorodstva. Truplo leži v pogrebem zavodu v Steinmetz 186 Montrose Ave. Pogreb bo v četrtki zjutraj ob 10. uri z mašo v cerkvi sv. Trojice na Montrose Ave. na pokopališču sv. Trojice. Sorodnikom ozrekamo naše sožalje!

RAZGOVOR MED GOERINGOM IN LAVALOM JE UGLADIL POT

BERLIN, Nemčija, 20. maja. — Vsled sestanka francoskega zunanjega ministra Laval in nemškega zračnega generala Goeringa se bodo odnosi med Francijo in Nemčijo znatno izpremenili. V soboto sta imela Laval in Goering v Krakovu dve konferenci.

Laval se je iz Krakova peljal skozi Berlin v Pariz, toda ni hotel ničesar povedati o razgovoru z Goeringom. Goering se je naslednji dan odpeljal v Berlin, kjer ga čaka dva važna naloga. Prvič bo moral poročati predsedniku Hitlerju o svojem sestanku z Lavalom, drugič pa bo moral vse potrebno pripraviti za zasedanje parlamenta, čegar predsednik je in na katerem bo Hitler pojasnil svojo zunanjo politiko.

Ker ima Goering popolno zaupanje v Hitlerja, se pripisuje njegovemu sestanku z Lavalom posebno velika važnost. Vsled tega je mogoče sklepati, da se je sestel s francoskim zunanjim ministrom na željo in po naročilu Hitlerja. General Goering je bil že pogosto osebni poslanec Hitlerja, katerega je zadnji dve leti zastopal v tujih državah.

Diplomatični krogi mnogo ugibljejo o tem, kak utis je napravil Laval na Goeringa in ako bo njun razgovor kaj vplival na Hitlerjev govor v tork v parlamentu. Vendar pa je gotovo, da bo Hitler ponovno zavrnil obtožbe Lige narodov zaradi oborožitve. Pri vsem tem pa je mogoče pričakovati, da bo v svojem govoru kazal večjo spravljivost s Francijo.

Varšava, Poljska, 20. maja. General Wilhelm Goering, ki je zastopal Nemčijo na pogrebu maršala Pilsudskega, je imel konferenco s poljskim zunanjim ministrom Josipom Beckom ter je izrazil upanje, da se bodo prijateljski odnosi med Nemčijo in Poljsko, katere je dosegel umrl maršal, nadaljevali tudi v bodoče. General Goering se je iz Krakova pripeljal s Pilsudskijevim naslednikom generalom Edv. Rydz-Smiglyjem in je ostal v Varšavi ves dan.

Predno je odpotoval iz Krakova, je imel Goering s francoskim zunanjim ministrom Lavalom daljšo konferenco, na kateri je Lavalu zatrdil, da bo Hitlerjev govor v tork takega značaja, da bo odprl pot za neposredna pogajanja med Nemčijo in Francijo. Po prvem razgovoru sta najbrže oba o tem poročala svojima vladama in sta se zvečer zopet sestala. In general Goering je Lavalu za bližnjo bodočnost povabil v Berlin. Tozadevni odgovor bo francoska vlada dala po Lavalovi vrnitvi v Pariz.

Berlin, Nemčija, 20. maja. — Razočaran in ozlovoljen je general Erich Ludendorff pisal svojim prijateljem v Berlin, da se bo čez poletje umaknil v majhno lovsko koč v bavarških gorah.

Ludendorff, ki je bil prva leta nazijske vlade pozabljen, je mnenja, da ga naziji ob priliki njegovega rojstnega dne niso počastili z odkritosrčnostjo in da ga bodo sedaj zopet pozabili. Svojo veliko nevoljo je že pokazal, ko ni hotel sprejeti maršalskega naslova. Nekateri mislijo, da je odklonil iz ponosa. General Ludendorff se je najbrže smatral za previsokega, da bi prejel tak naslov iz rok bivšega kaprola — Hitlerja.

POPLAVE V OKLAHOMI IN TEXASU

Poplave in viharji so zahtevali 19 človeških življenj. — Obsežne planjave pod vodo. — Voda odnaša mostove.

Altus, Okla., 20. maja. — Poplave in velikanski viharji v Oklahomi in Texasu razširjajo smrt in uničevanje.

Voda rek in potokov v južnozahodnem delu Oklahome s središčem v Altusu neprestano narašča.

Do sedaj je dognano, da je 19 oseb izgubilo svoje življenje v valovih ali pa vsled viharja. Škoda na poljih in poslopljih v obeh državah znaša že nad četrt milijona dolarjev.

Ko je vas Weches v severozahodnem delu Texasa zadel tornado, je 70 let stari Geo. Greshaw izgubil življenje, 15 oseb pa je bilo ranjenih. Med pogrešanimi sta tudi Carl McAlpin in njegova 10 let stara hčerka.

Reka Salt Fork si je nenadoma zopet poiskala staro strugo, ki je bila že dolgo suha. Pri tem je voda odnesla več hiš, toda prebivalci so se mogli še pravočasno rešiti.

Hudi nalivi so po peščenih viharjih mnogo krajev v Oklahomi in Kasansu premenili v globoko močvirje. V severnem delu Texasa so planjave pod vodo. Gasileci so morali reševati ljudi s streh in dreves. V Hearne je vihar poškodoval 10 hiš.

Voda je odnesla mnogo mostov in domače živine, razdeljala je železniške proge in ceste.

Naročite se na GLAS NARODA, največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with subscription rates for various durations and locations like America, Canada, Europe, etc.

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelja in praznikov.

Opomba brez podpisa in osebnosti se ne prištejejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3534

"DAN DOBRE VOLJE"

V nedeljo so mirovne družbe po vseh državah sveta praznovali "Dan dobre volje", ki je bil zato določen, da vzbuja vsepovsod prijateljsko mišljenje.

Pa pogledimo nekoliko po svetu.

Italija mobilizira armado in mornarico; Nemčija je zavrgla določbe versailleske pogodbe in se začela oboroževati; Anglija je dovolila nadaljne ogromne vsote za ojačenje svoje zračne sile; Francija ojačuje svoje obmejne garnizije; ameriška mornarica manevrira v severnem delu Pacifika ter podžiga Japonsko k povečani aktivnosti itd.

Državniki in presojevalci svetovnega položaja so prepričani, da je svet na pragu nove vojne, da je novo svetovno klanje neizogibno in se lahko vsak trenutek prične.

Z druge strani pa prihajajo zatrčila, da ni bilo še nikdar takšnega navlušenja za mir kot je dandanes.

Ali je res prebivalstvo vsake civilizirane dežele prežeto z miroljubnostjo? Ali res goji vsak narod napram svojemu sosedu sama prijateljska čustva?

Saj je vendar znano, da Nemce Francoza in Francoz Nemca že stoletja sovraži, da je sovraštvo med Jugoslavnimi in Italijani, med Rusi in Poljaki, med Italijani in Francozi, med Francozi in Angleži, med Anglosasi in Romani, med Germani in Slovani in tako dalje, brez konec in kraja.

Ali mora biti kaj govora o prijateljstvu med Amerikanci in Japonci, med južnim in severnimi Amerikanci, med Kanadci in Yankee-ji?

Tekom stoletij gojene ter od generacije do generacije podedovane bojaželjnosti, ki jo pretirana narodna zavest še podžiga, ni mogoče čez noč iztrebiti.

Voditelji držav poudarjajo svojo miroljubnost, navzlic miroljubnosti pa oborožujejo, pretežni del prebivalstva in pa navdušeno ploska. Po nekaterih državah je agitacija za mir že prepevdana.

"Dan dobre volje" razodeva pravzaprav le nemoč raznih mirovniških družb in organizacij.

Celo v tej gleželi, kjer ni takih ovir in take cenzure kakor drugod, niso mogle mirovne družbe zlomiti zagonetnega vpliva municijskih tovarnarjev in niso mogle doseči, da bi banke ne posojale tujim vladam denarja za orožje in municije.

Hrepenenje po miru je zaplodilo Ligo narodov in svetovno razsodišče.

V silnih porodnih bolečinah je bilo pa rojeno, že ob rojstvu smrti zapisano, kilavo neboljence.

Iz Slovenije.

Nov grob.

V Ribnici je umrla Pavla Koblerjeva, rojena Fleš, upokojena učiteljica in soproga upokojenega davčnega nadpravatelja.

Škofov nečak ustreljen.

2. maja ob pol 5. zjutra je bil na Planici, do koder je iz Luč tri ure hoda, ustreljen gozdar škofijskih posestev Emil Kristof. Pokojnik je nečak ljubljanskega knezoškofa dr. Rožmana. V vsej Gorunji Savinjski dolini je njegova tragično smrt vzbudila veliko obžalovanje in orožniki se že oba dni silno trudijo, da doženejo, kdo je segel po življenju mladega gozdarja. Emil Kristof je bil star šele 28 let. Bil je poročen in z mlado vdovo jočeta za dobrim očetom dva otročička. Bil je znan po svoji poštenosti pa tudi po odločnosti v odgovorni gozdarski službi.

Velik požar v Domžalah.

2. maja ob 3 popoldne je izbruhnil v Stobu velik požar, ki je uničil gospodarsko poslopje Avgusta Habjana. Poslopje je obsegalo hlev, šupo in svišli. Zažgali so otroci, ki so bili sami doma. Mimo je prišla petletna Nežka, hčerka soseda Valentina Habjana, ki jo je oče poslal po vžigalice. Deklece je sosedovim otrokom posodilo vžigalice in otroci so pričeli zažigati najprej travo, ki pa ni gorela, nato pa stelo, ki se je seveda vnela. Požar so prihite- li gasiti domači in okoliški gasilci ter ga popolnoma omejili, ker je grozila še večja škoda, saj so bila sosedova poslopja en meter oddaljena od požara. Škoda znaša okoli 80.000 Din in je deloma krita z zavarovalnino. Mala Nežka pa je prinesla svojemu očetu domov — dve vžigalici.

Zanimivo in za posestnika Habjana žalostno, da je pred 40 leti nastal ravno tam požar, ki so ga zanimali otroci in se je razširil tako, da je upepelil poslopje 13 gospodarjem.

Brata je ustrelil in pobegnil.

V skromni kmečki domačiji Ruparjev v Zgornji Brezovici pri Rakeku se je odigrala krvava tragedija. Rupar France, ki je s svojo materjo vodil malo posestvo, je s petimi revolverskimi strelji usmrtil svojega mlajšega brata Antona, ki bi moral iti letos k vojakom. Krvav dogodek se ni popolnoma pojasnjen, za njegovo ozadnje pa smatrajo tudi dolgotrajne spore med bratom. So- sedje pripovedujejo kako sta se France in Anton večkrat srdito prerekala za kako malenkost, širijo pa se tudi govorice o dedni obremenjenosti in da je zlasti starejši brat večkrat kazal znake nerazsodnosti. To domnevo potrjuje potek krvavega dogodka.

Mlajši brat je že ležal, ko je starejši stopil k njemu ter se začel z njim pripraviti. Preprij je trajal le nekaj minut, potem pa je zaporedoma odjeknilo 5 strelcov, ki jih je France oddal na Antona iz revolverja kalibra 9 mm. Potem je šel France v drugo sobo, kjer je vsa prestrašena sedela njegova hroma sestra.

Kaj naj storim, ali naj ustrelim tudi tebe? — je zaklical ter zdril iz hiše. Čez nekaj časa se je vrnil, zaklenil vezna vrat, stopil spet v sobo, kjer je na postelji ležal njegov ustreljeni brat, ter vrgel na posteljo več bankovcev in drobiža v znesku preko tisoč dinarjev. Nato je spet stopil v sobo, kjer je bila njegova hroma sestra, odprl okno, skočil ven ter se izgubil v gozdu. Alarmirani orožniki so se takoj podali za njim, a ga doslej še niso našli.

Zaradi krivčkov ga je zaklal.

6. maja se je zagovarjal pred malim senatom okrožnega sodišča v Celju 25-letni posestnik Maks Brečko z Brezja pri Oplotnici, ker je usmrtil posestnikovega sina Ferdinanda Gošnjaka.

Dne 11. aprila je posestnik Franc Golenač na Bregu najel kakih 30 delavcev, ki so kopali v njegovem vinogradu. Med njimi sta bila tudi Maks Brečko in Ferdinand Gošnjak, ki sta živela že več let v sovraštvo. Gošnjak se je bil istega dne izrazil, da bo zvečer strgal Brečkov krivce s klobuka. Zvečer so delavci večerjali pri Golenaču. Ko je Maks Brečko ob 21. vstal, da bi šel domov, je skočil Ferdinand Gošnjak proti njemu, zgrabil za Brečkov klobuk in strgal krivce. Brečko je segel v žep po nož in večkrat zabodel Gošnjaka. Težko ranjeni Gošnjak se je takoj zgrudil in četr ure pozneje izdihnil. Gošnjak je dobil 9 težkih in lažjih poškodb, med temi smrtonosno, 2 cm dolgo in 3 cm široko rano na sren.

Obdolženi Maks Brečko je priznal dejanje, a se je zagovarjal s silobranom, čes, da ga je Gošnjak uadatil s pestjo po glavi, mu izbil klobuk z glave, razrezal krivce in ga hotel nato zabosti. Brečko je prestrelgel z glavo udarec, z desno roko pa je izvlekel nož iz žepa in večkrat zabodel Gošnjaka, ker se je bal, da ga ne bi oba brata Gošnjaka "stokla", kakor sta mu večkrat grozila. Priče so izpovedale, da se je pokojni Gošnjak rad pretepal, dočim so slikale obtoženca kot mirnega fanta.

Maks Brečko je bil zaradi težke telesne poškodbe s smrtnim izidom, povzročene v silobranu, obsojen na 1 leto 6 mesecev ječe, na izgubo častnih

pravice za dobo treh let ter na plačilo pogrebne v znesku 1000 Din in pravnih stroškov.

Milijonska škoda po slani.

Velika nesreča je zadela ptujski srez po hudem mrazu 1. in 2. maja. Kakor se doznava iz zanesljivih virov, povzročena škoda ni povsod enaka. V južnih in južnovzhodnih nizkih legah je sadno drevje popolnoma uničeno, v višjih legah do 80 odstotkov, v vzhodnih severno in južnovzhodnih nizkih legah do 50 odst., v višinah pa do 30 odst. Tako se povprečno računa škoda na sadnem drevju do 80 odst. V vinogradih pa je bila škoda v nizkih, južnih in južnovzhodnih legah 80 odst., v višjih 30 odst., vzhodnih, severno od južnovzhodnih legah v nižini in sredini pa 10 odst. Povprečna škoda po vinogradih se računa na 20 odst. Skupna škoda se potakem ceni na okroglih 10 milijonov dinarjev.

Konfiscirani zvon.

Zvonolivarna Buchl v Račah je vtila šest zvonov, ki so jih naročili ptujski protestanti za svojo cerkev. Zvonovi so lepo delo, ki je v čast livarni. Opremljeni so z napis in okraski; bode pa v očeh napis in okrasek na enem zvonu. Ta napis se glasi: "Zukomme uns Deim Reich", okrašen je pa s samimi kljukastimi križi. Kako kraljestvo si pod kljukastim križem lahko predstavljamo, je vsakomur jasno. Vsekakor je pa velika predrznost ptujskih Nemcev, da si upajo naročiti zvon s takim napisom. Za napis so zvedele tudi oblasti ter odredile preiskavo, ki se je sedaj končala s tem, da so zvon konfiscirali. Zaplenjeni zvon bo morala livarna preliniti.

Naši v Ameriki

SOJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO N A DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

Po dolgi bolezni je umrl v Clevelandu John Russ, star 49 let. V Ameriki je bival 29 let ter je bil doma iz vasi Paka, fara Struge pri Dobrem Polju.

V premogovniku v Omalinda, Pa., se je smrtno ponesrečil Jak. Debevec, star 29 let in rojen v Lloydellu, Pa. Ubit je bil v zrakovodu, ki so ga delavci popravljali in čistili. Utrgala se je plast nad njim in ko so ga odkopali, je bil mrtev in ves polomljen.

Dne 9. aprila je v Milwaukee umrl rojak John Mitič, star 55 let, ki je zapustil premoženje v znesku \$15,536. Pokojni je vodil v sredini mesta več let dobro idočo krojačnico. Javni administrator Albert B. Houghton išče sorodnike pokojnega v Milwaukee oziroma Ameriki, katerih pa doslej ni mogel najti. Poizvedovanje gre sedaj v Jugoslaviji. Med njegovo korespondenco se je našlo neko pisno iz Smedereva v Jugoslaviji, iz česar bi bilo sklepati, da je bil doma iz dotične okolice. Ako se ne najde zakonitih dedičev, bo vsa zapuščina šla v državni šolski sklad.

V soboto zjutraj so našli mrtvega v spalni sobi na farmi v Tipperary, Wyo. rojaka J. Demšar-ja s prestreljeno glavo. Po izjavi mrliškega oglednika si je sam končal življenje. Pokojnik je bil doma iz Poljanske doline pri Škofji Loki. Pokopan je bil v Riverton, Wyo.

Peter Zgaga

SVOJEVRSTNA OPERACIJA

Zdravniška veda zares silno napreduje. Te dni sem čital poročilo American Psychiatric Association o ženski, kateri so zdravniki odstranili velik del možganov.

Delikatno operacijo je izvršil prof. Glen Spurling, strokovnjak za živčne bolezni na Louisville univerzi.

Operiral je neko 35 let staro žensko, ki je bila rojena v Avstro-Ogrski.

V katerem kraju, poročilo ne omenja in zato ne bom rekel, da je iz Jugoslavije doma.

V notranjosti lobanje se ji je začel delati tur, ki je postajal večji in večji in ga je bilo slediti treba izrezati.

Pri tem ji je pa moral odstraniti skoro polovico možganov in sicer polovico tistega dela, s katerim mislijo ženske in ljudje v splošnem.

Operiral jo je spomladi leta 1933 in jo je izza onega dne neprestano opazoval.

Učeni profesor je prišel do zanimivih zaključkov in je napisal sledeče poročilo:

Prvo leto po operaciji je bila zelo zadovoljna in vesela in se je večasi prav otročje obnašala. Pozneje je pa postala resna.

Začela je trezno in preudar- no misliti kot se nikdar poprej.

Dogodkov, ki so se pred kratkim završili, se izredno dobro spominja. V spominu ima pa tudi vse, kar se je zgodilo pred daljšim časom.

Angleško govori in piše dosti bolje nego je govorila in pisala poprej.

Dosti več dela opravi, ne da bi se utrudila.

Ko zvečer leže v posteljo, takoj zaspi in spi mirno do jutra.

Ne razjezi se tako hitro kot se je prej. Svoje strasti zna obvladati.

Pred operacijo je bila zani- šljena, zdaj je pa vedra in brez- skrbna. Ako prične o kakšni stvari govoriti, govori do konca ter pogovora ne obrača v drugo smer.

Kadar se odloči za eno ali drugo stvar, vztraja pri svojem sklepu, dokler ga ne izvrši. Nikdar se pa ne odloči za kakšno slabo ali grdo dejanje.

Zelo zanimivo jo je opazova- ti izven doma. Po cesti gre samozavestno ter ne pogleda ne na levo, ne na desno.

Posthala je močnejša in vztraj- nejša ter se tako zlepa ne utru- di.

Pridna je in delovna. Pri delu ji je predvsem zato, da bo dosti napravila in se ne briga za malenkosti. Pobožna je, toda resnično pobožna; ni zavistna in ni opravljliva. Njen mož jo obdunuje ter ji daje prednost v vseh domačih zadevah.

Tozadevno poročilo sem pos- nel iz newyorških angleških dnevnikov, ki so ga objavili dne 15. maja na prvi strani.

Stvar ni izmišljena, kajti American Psychiatric Association ne pošilja v svet bajk in pripovedk.

Da se vnaprej izognem kopi vprašanj, moram povedati, da mi ni znan naslov dr. Glen Spurlinga in ne vem, koliko bi računal za tako operacijo.

Poročilo je pa vsekakor za- nimivo, ker dokazuje, da žen- ske nimajo premalo, pač pa preveč možganov. Baš zato je večkrat zmeda v njihovih gla- vah.

Dr. Spurling jih je moral svoji bolnici polovico odvzeti, da je postala ženska kot se spo- dobi.

DENARNE POŠILJATVE. Denarna nakazila izvršujemo točno in zaneslji-vo po dnevnem kurzu. Table with exchange rates for various currencies and locations.

ONE, KI NAMERAVAJO POTOVATI TO POLETJE V DOMOVINO, OPOZARJAMO, da nam že vsaj par tednov prej naznanijo, da jim lahko zajamčimo na parnikih do- bre prostore. To poletje je naval potnikov v Evropo naravnost ogromen. Na nekate- rih parnikih so prostori že za par voženj vnaprej oddani. Če hočete imeti dobro ka- bino, pišite torej pravočasno. POTNIŠKI ODDELEK "GLAS NARODA" 216 West 18th Street New York City

Cena DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA Angleško-slovensko Berile ENGLISH SLOVENE READER STANE SAMO \$2. Naročite ga pri KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET New York City.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

BIKOBORBA V MADRIDU

Ko sem hotel v Madridu zjutraj kupiti vstopnico za bikoborbo, je bila vrsta pred blagajno gotovo nad dva kilometra dolga, vila se je po vseh sosednjih ulicah in ni bilo niti misliti, da bi mogel priti do popoldneva na vrsto. Treba je bilo kupiti prostor od ljudi, ki se že ponoči postavijo v vrsto, da na ta način zaslužijo par deset. 40.000 ljudi sprejme v sebe novi Plaza de Toros, danes ni ostalo niti eno mesto prazno; če bi bila tu revolucija, bi za danes popoldne gotovo prenehala. Špancu se bikoborbe del življenja in Španije brez bikokorb si ni moglo-če zamišljati.

Las corridas, las corridas—že 14 dni ni Madrid govoril o ničemer drugem, jedva je dočakal nove sezone. Na vsakem koraku ogromni plakati, ki vabijo na igranje. Corridas s slavni-mi espadami, narodnimi junaki, ki povsod lahko kupiš njihove fotografije. Corridas z vseni svečanostmi, kot za časa Goye, ki jih je ovekovečil v svojih risbah. Corridas s hladno-krvnimi toreri, ki preskočijo ograjo, če so v nevarnosti. In končno las corridas s krvjo in razparanimi trebuhom, ter neenako borbo človeka in izmučene živali.

Ko je dal predsednik republike Alcala Zamora iz svoje lože znak za pričetek svečanosti, je prišel v areno velik sprevid. V starih kraljevskih četveropregah z lakaji in častnimi stražami so se pripeljale izbrane lepoticke v starih španskih nošah, vse posute s cvetjem. Za njimi so prišli vsi, ki sodelujejo pri igranju: toreri, espade, picadorji in bandoleri, deloma peš, deloma na konjih, izvajajoč pri tem cow-boyske akrobacije v veliko navdušenje prisotnega občinstva. Ker so danes nastopili najboljše španski in portugalski toreri, je bilo zanimanje za corrido ogromno, saj se take stvari ne vidijo niti vsako leto. Caganeho, španski junak, je danes imel svoj dan, vrtil se je okrog rogov divje napada-joče živali počasi in elegantno

v klasičnih kretnjah, ki so vzbujale navdušene ovacije. Posrečilo se je Caganeho ubiti bika s prvim vbodom. V areno so letele kape, klobuki, rože in darovi. Stirideset tisoč ljudi je mahal z robcami. Čudovita slika, ki se le redko ponavlja. Občinstvo zna biti tudi drugačno razpoloženo, če je spada neroden in predolgo muči bika. Takega živžganja, kot pri današnji drugi igri, nisem čul še nikdar. Ker je bik padel šele pri petem vbodu, je bila usoda espade, ki je nastopil v tej igri, za danes zapečaten.

Vsa množica je bila obrnjena proti predsednikovi loži in zahtevala, da predsednik espadu ne odzdravi, ko ga ta pozdravi iz arene. Ker mu je predsednik navzlic temu odzdravil, se je živžganje obrnilo proti njemu. Slava menda nikjer ni tako minljiva kot tu, dokler svojega ljubljena na eni strani še pozdravljajo, so ga na drugi že izživžgali.

Na programu je bilo osem bikov, krasnih živali, ki so pridirjale v areno čile in spočite. Vsak se sredi arene ustavi, kot da ne bi vedel, kaj naj počne sam sredi kričanja in vzklikanja. Ko opazi rdeče plašče, se zaleti proti njim, vendar kmalu uvidi, da ne more ničesar opraviti proti tolikim ljudem, ki se mu spretno izmikajo, zato popusti in utrujen obstane. Da ga razdražijo, mu spretno zasade v hrbet banderillo — male sulice, nakar bik pobesni in igra z rdečimi plašči se prične iznova. Spretno in z lepimi paradami mu toreri izmikajo plašč in občinstvo pozdravlja vsako kretnjo posebej. Vsa masa je onemela, ko se torero ni dovolj spretno umaknil, ko ga je bik vrževal v zrak in nato spet njeval na rogove. Čulo se je samo sopihanje bika in krik torera, ki si ga je pobesnena žival vrgla pred noge in ga valjala po tleh. Hudo ranjenega so odnesli iz arene. Igra se je nadaljevala, dokler ni prišel nov espada, glavni junak vsake igre, ki je bika s spretnim vbo-

dom v tilnik usmrtil. Stirje konji so ga odveleli v klavnico in igra z novim bikom in drugim espadom se je ponovila.

Pričetek je res lep, posebno v današnjem svečanem razpoloženju, ko je bila vsa arena okrašena in je v dnu ležal velik napis "Viva la republika", ves iz evetja sestavljen. Kar se pa pozneje dogaja, ni za vsake žive. Težko je gledati konje z zavazanimi očmi, ki je bik z jezdecem vred dvigne v zrak in jih prevrne na tla, prav tako ni prijetno gledati nespretnega espada, ki mu ne uspe s prvim vbodom bika ubiti, temveč ga bode že vsega izmučenega in s krvjo oblitega. Vseeno pa je potrebno espadom in tererom mnogo poguma in spretnosti, da zmorejo podivjano žival.

Z. MUSIČ

UGRABLJENJE, KI SE NI POSREČILO

Na zelo fantastičen način si je skušal neki 23letni Nemeček, ki je bil lani izpuščen iz zapora, preskrbeti denar.

Potikal se je okoli Oeyenhausena in Herforda v Nemčiji. Med tema dvema krajema stoji lepa graščina, last nekega Beeka. Graščak ima otroka. Bivši kaznenjenec je spredele načrt: Če ugrabi graščakovega otroka, bo prav lahko iztisnil iz Beeka 20.000 mark, ki mu bodo nekaj časa zadostovale za brezskrbno življenje.

Da bi se natančno seznanil s posebnostmi gradu in okolice, je večkrat postajal v bližini graščine in graščinskih posestev. Pri tem je bil tudi dovolj zvit, da je kradel v graščinskih shrambah živila, s katerimi se je prehranjeval. Nekega večera pa je zlezal na verando. Ko pa se je hotel povzpeti za verande na streho gradu, ga je slučajno opazil lastnik, ki je alarmiral graščinsko obojbo zaradi vsiljivega. Fant je videl, da gre zdaj

za kožo in jo je ubral urnih nog proti svobodi. Na begu je odvrget tudi izsiljevalno pismo, ki ga je napisal na ukradeni stroj. To pismo je šele pojasnilo pravi namen fantove vsiljivosti v gradu. Pokvarjenec je grozil graščaku, da bo umoril njegovo dete, če mu ne pošlje zahtevanih 20.000 mark. Orožniki so prijeli izsiljevalca in pri aretaciji izvedeli, da ima na vesti več drznih vlovov, zaradi katerih pojde zopet za dalj časa pod ključ.

OBVARUJTE SVOJE DETE PRED DAVICO

Piše Dr. John L. Rice, zdravstveni komisar mesta New York.

Davica (difterija) prevladuje po navadi do začetka polletja, ali razsodna mati ne sme zamuditi niti enega dneva, dokler ni njeno dete obvarovano pred nevarnostjo te strašne bolezni, t. j. dokler ni dete imunizirano. Novi način cepljenja povzroča imunizacijo (nenalezljivost) v roku šestih do osmih tednov in eno samo cepljenje ponavadi zadostuje za otroka v starosti do šest let. Vsako dete, ko je šest mesecev staro, bi moralo biti cepljeno proti difteriji. Ko bodo vsi ljudje to storili, difterije ne bo več.

Lani je mnogo mest poročalo manj slučajev, kot leto poprej, ali vzlic temu je bilo več smrti radi davice. Po zdravniških strokovnjakih to pomenja, da sedanji tip difterije je bolj nevarne oblike kot v zadnjih letih.

Da obvarujemo otroke pred difterijo, bi morali biti cepljeni v prvem letu življenja, najbolje v starosti šestih mesecev. Difterija je posebno nevarna tekem prvih petih let življenja in 85 odstotkov vseh smrti radi difterije je ravno v tej starostni skupini.

Antitoksin, lek proti difteriji, po navadi reši otroka, bolnega na difterijo, od smrti. Ali čemu riskirati, da otrok sploh oboli, ako se more bolezen sama preprečiti? Preprečilo je enostavno, neškodljivo, učinkovito in brez vsakih bolečin. Ena injekcija navadno zadostuje za imunizacijo, in ta nastane v kratkem roku 6 do 8 tednov po injekciji. Kaj je bolj enostavnega?

Vsak zdravnik bo rad na razpolago s cepljenjem. Vsa stvar vzame le par minut. Vsaka ljubeca in modra mati ne zamudi niti enega dneva, da obvaruje svoje dete od velike nevarnosti.

Imuniziranje je znižalo smrti radi difterije v mestu New York od povprečnih 750 smrti na leto na 75 v zadnjih dveh letih. To je zadosten dokaz za matere, kako važna je imunizacija.

PREREZANE ŽILE

Sobarica neke gostilne v Ve-trinjski ulici v Mariboru je zvečer prihitela vsa zasopla k stražniku na Glavnem trgu in mu povedala, da si je v tujski sobi gostilne končal neki gost svoje življenje. Stražnik je ob vstopu v sobo kjer je prenočeval tujec, našel v postelji nezavestnega 40-letnega delavca S. Robnika z Meljske ceste. Postelja je bila vsa okrvavljena, iz prerezanih žil na levi roki pa je curljala kri, na nočni omarici je bila okrvavljena bričev, s katero si je Robnik prerezal žile na levi roki. Nezavestnega so ga reševalci prepeljali v bolnišnico. Vzrok poskušene samomora ni znan. Robnikovi znanci so vedeli le povedati, da je bil Robnik zadnje čase nekam otožen.

ZAROČENCA

MILANSKA ZGODBA IZ 17. STOLETJA
Spisal: ALESSANDRO MANZONI

112

Toda ta muhasta misel, ki bi bila morda ostala taka vse njegovo življenje, je postala tren sklep zaradi nesreče, kakor se mu resnejša ni še nikdar pripetila.

Nekega dne je korakal v domačem mestu po cesti, za njim sta stopala dva njegova razbojnika, spremljal pa ga je neki Cristoforo, ki je bil v mladih letih uslužbenec v prodajalni, ko so pa to zaprli, je postal domači hišnik. Bil je to človek kakih petdesetih let, iz mlada srčno ydan Ludoviku, katerega je poznal od rojstva in ki mu je s plačo in darovi dajal ne le toliko, da je lahko živel, temveč tudi vzdrževal in vzgajal številno družino.

Ludovik je zagledal od daleč nekega gospoda, prevzetnika in preoblastneža po poklicu, s katerim ni bil še nikdar v svojem življenju govoril, ki mu je pa vendar bil iz srea sovražen in kateremu je on prav tako iz srea vračal isto čuvstvo; kajti ta svet nudi ljudem tudi to ugodnost, da lahko sovražijo in so sovraženi, ne da bi se med seboj poznali.

Oni se je v spremstvu štirih razbojnikov bližal naravnost proti njemu, z ošabnim korakom, z visoko dvignjeno glavo, z oholim in zaničljivim izrazom na ustih. Oba sta stopala prav tik zidu, toda Ludovik je imel zid na svoji desnici in to mu je po ustaljenem običaju dajalo pravico, da se odmakne od omenjenega zidu in pusti kogarsibodi mimo, kar je bilo tedaj nekaj silno važnega.

Oni drugi pa je narobe zahteval isto pravico zase kot plemenitaša in je pričakoval, da pojde Ludovik po sredi — in to na podlagi nekega drugega ustaljenega običaja.

Oba sta si prihajala naproti, pritiskajoč se k zidu kakor dve premikajoči se pridivžno izkle-sani podobi. Ko sta si prišla z nosom ob nos, je drugi gospod premeril Ludovika zviška, dvignil glavo, se namrgodil in rekel s primernim poudarkom v glasu: "Stran!"

"Stran vi!" je odvrnil Ludovik. "Desnica je moja."

"Z ljudmi, kakor ste vi, je vedno moja." "Da, če bi ošabnost takih, kakor ste vi, bila zakon za take, kakor sem jaz."

Razbojnik e enega in drugega so bili obstali, vsaka gruča za svojim gospodarjem, merili so se po pasje, s pestmi na mečih, pripravljeno, da se udarijo. Ljudje, ki so prihajali od te in one strani, so od daleč opazovali nastop; prisotnost teh gledalcev je vedno bolj podžigala nepopustljivost obeh strank.

"Na sredo, podli prostak! Jaz te že naučim, kako se postopa s plemenitaši."

"Lažete, da sem podel."

"Lažeš, da lažem." To je bil pragmatičen odgovor. "In da si vitez, kakor sem jaz," je pristavil drugi gospod, "bi ti z mečem v roki dokazal, da si ti lažnik."

"To je lep izgovor, zato da vam ni treba z dejanji podpirati nesramnosti svojih besed."

"Povaljajte v blatu tega lopova," je ukazal plemenitaš, obrnivši se k svojim.

"Da vidimo!" je rekel Ludovik, skočil naglo za korak nazaj in položil roko na meč.

"Predrznež!" je zavpil oni in potegnil svojega iz nožnice. "Jaz zlomim tega-le na kose, ko bo omadeževan s tvojo ničvredno krvjo."

Tako sta se vrgla drug na drugega. Služabniki obeh so se zagnali, da branijo vsak svojega gospoda. Boj je bil neenak, prvič po številu, potem pa tudi zato, ker je Ludovik skušal bolj odbijati udarce in nasprotnika raje razorožiti nego ubiti; ta pa je hotel njegovo smrt, naj stane, kar hoče. Ludovika je bil že eden izmed razbojnikov ranil z bodalom v levo roko in razzen tega je bil lahko opraskan po licu, zdaj pa se je glavni sovražnik spravil nadenj, da ga konča — kar se Cristoforo, videč svojega gospoda v skrajni nevarnosti, zažene z bodalom na plemiča.

Ta je zdajci obrnil vso svojo jezo proti nje-mu ter ga prebodel z mečem. Ob tem pogledu je Ludovik ves iz sebe porinil svoj meč napadalcu v trebuh, da se je zgrudil v zadnjih vdihih. Ijajih skoro obenem z ubogim Cristoforom.

Ko so plemenitaševi razbojniki videli, da je vsega konec, so pošteno zbiti zbežali. Ludovikovi, ki so bili tudi zdelani in porezani, videč, da nimajo več po kom udrihati, in da ne ostanejo zamešani med ljudmi, ki se že stekali, so

jo pobrisali v nasprotni smer; tako je Ludovik ostal čisto sam sredi množice in tistima dvema mrtvima tovarišema pri nogah.

"Kako se je zgodilo? — Eden je — Dva sta. Navrtal mu je gumbnico v trebuh. — Koga so ubili? — Tistega preoblastneža. — Sveta Devica, kako so vse razbili! — Kdor išče, najde. — Ena plača za vse. — Tako je tudi on končal. — Kakšen udarec! — To bo še resna stvar! — In oni drugi nesrečnež! — Milost božja, kakšen pogled! — Rešite ga, rešite ga! — Tudi on jo je izkupil. — Poglejte ga, kako je zbit! Od vseh strani vre kri iz njega. — Bežite, bežite. Ne dajte se ujeti."

Te besede, ki so se iz zmedenega trušča množice slišale pred vsemi drugimi, so izražale občno željo; z navetom je prišla tudi pomoč.

Prizor se je bil odigral blizu neke kapucinske cerkve, zavetišča, ki je bilo takrat, kakor vsude, popolnoma nedostopno biričem in vsemu tistemu skupku reči in oseb, ki se je imenovali pravica. Tja je množica odvedla ali nesla ranjenega ubijaleca, ki je bil že skoro brez zavesti; redovniki so ga prejeli iz rok ljudstva, ki ga je pripravilo, rekoč: "To je pošten človek, ki je vzel življenje ošabnemu lopovu; storil je to v samoobrambi, zavlekli so ga v to proti njegovi volji."

Dotlej ni Ludovik še nikdar prelivljal krvi in dasi je bil uboj v tistih časih nekaj tako navadnega, da so ušesa vseh bila vajena poslušati take zgodbe in oči gledati take prizore, vendar je pogled na človeka, ki je umrl zanj, in na človeka, ki je umrl od njegove roke, napravil nanj čisto nov, nedopovedljiv vtis: bilo je to razodetje dotlej neznanih čuvstev.

Padec njegovega sovražnika, sprememba njegovega obraza, ki je hipoma prešel od grožnje in besnosti v pobitost in slovesno mirnost smrti, to je bil pogled, ki je mahoma spremenil ubijalecovo dušo.

Ko so ga zavlekli v samostan, skoro ni vedel, ne kje je, ne kaj dela. In ko se mu je vrnila zavest, je videl, da je v bolniški sobi, na postelji, v rokah redovnika bolničarja (kapucinci so imeli navadno v vsakem samostanu po enega), ki je urejeval robove in obveze na njegovih dveh v spopadu dobljenih ranah.

Redovnega očeta, ki je imel posebno nalogo pomagati umirajočim in je moral že večkrat izkazovati to uslugo na cesti, so brž poklicali na mesto, kjer se je bil boj odigral.

Čez malo minut se je vrnil, vstopil v bolniško sobo, se približal postelji, na kateri je ležal Ludovik, in rekel: "Potolažite se; vsaj umrl je krščansko. Naročil mi je, naj mu pri vas izprosim odpuščanje in naj vam nesem njegovo."

Ta beseda je ubogemu Ludoviku popolnoma vrnila zavest in v njem se bolj živo razločno vzbudilo čuvstva, ki so mu z zmedenostjo polnila dušo: bolelost radi prijatelja, strah in očitavanje radi udarca, ki mu je bil nekako ušel iz roke in obenem tesnobno sočutje s človekom, ki ga je ubil. "In oni drugi?" je vprašal redovnika strahoma.

(Dalje prihodnjič.)

ŠE PAR PRIZOROV PRVOMAJSKIH DEMONSTRACIJ

Pa raznih ameriških mestih so se vršile prvega maja velike delavske parade. Zgoraj na levi je demonstracija v Allentown, Pa., na desni sprevid komunistov v New Yorku, spodaj je pa pogled na delavsko zborovanje v Newark, N. J.

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

Mož v ognjeni peči

Roman iz življenja

Za "Glas Naroda" priredil: I. H.

10

Tako se je pričela ta ljubezen, je preživela že nekaj mesecev in je bila polna srečnih ur. Nikdo obeh ni spočetka mislil na to, da se bodo ti osrečujoči odnosi tako dolgo raztezali, toda tekom časa sta spoznala, da njuna ljubezen narašča, ne da bi bila nadležna. Kajti med njune ljubeznivosti je vedno stopila pamet vsakdanjega dela.

Vera je morala delati v svojem pisanem svetlem svetu, ki je izgledal veselejši, kot je bil. Pavel pa se je vežbal med električnimi toki, plinskimi preizkusi in gradbenimi modeli, med risalnico mizo in računanjem v poskusih, ki naj bi bili kulturnega pomena. Tako sta oba pridno delala in sta se dvojno veselila prostih dni, ki so bili navadno za izlete v naravo, po običajni večini zaljubljenih parov, ki v svojih skromnih razmerah radi za smetano svoje zabave vzamejo na pomoč naravo.

Pri Wansee sta izstopila, sta se s čolnom peljala v vas Stolpe ter sta hodila peš po gozdnih potih in nista vedela, ako bosta šla do Potsdama, ker to za nju ni bilo važno.

Povel je imel športno obleko, ki pa mu je bila nekoliko pretesna, kajti se je nekoliko odebil ter je bil pri svojih sedemindvajsetih letih stasit, kar so jasno pokazali Veerini zaljubljeni pogledi. Vera hodi junaško in trdnih korakov poleg njega; krilo ji sega do čevljev, ne meneč se za to, da bi za ped mesenobarvnih nogavic zbuvalo pri mimoidočih možkih zadovoljno pozornost. Pri takih izletih se je rada udobno oblačila, zelo priprosto s smešnim klobukom na črni kodrasti glavi, le pudra ni nikdar pozabila na svojem temnem eiganskem obrazu.

Izbrala sta pot malo vstran od splošne poti, ozko stezo z ovinki in s hmeljem med drevjem in po gozdni tišini, katero je prekinilo samo čvkanje senice, ali trkajenje žolne, ali pa krakanje vrane nad vrhovi dreves. Tako skrivnostno je bilo v tej zeleni samoti, da je mala Vera zopet občutila svoje srce in da je v njene črno-črešnjeve oči stopila otroška potrlost. Svojo roko potisne pod Pavlovo pazduho in pravi:

— Naenkrat sem tako žalostna, razumem? — Razumem, — odvrne Pavel živahno, — in vendar ne razumem. Zakaj žalostna, moj škrjanček? — Ker me ne ljubiš, zato! Že eno uro hodiva skupaj in niti enkrat nisi postal, da bi mi dal saj en poljub.

— Bom že nadomestil, — pravi Pavel, — kajti imaš prav, tudi to pripada k veselju na izprehodu. Napni gobček in pokaži mi jamice.

Napne in ga objame z obema rokama. In ko sta se dovolj objemala, pravi Vera:

— Sedaj se bori z menoj. Vežbam se v telovadbi, ker se nne gibljem dovolj. Moje mišice so že kot železo in jeklo. Vrgla te bom, sedaj te držim. Naprej, torero!

In stresa Pavla. Lepa Vera je v resnici imela moč v svojih udih, se zaletuje vanj, ga zgrabi in Pavel čuti tresenje njeinih mišic. Toda trdno stoji in njena sapa je krajša. Tedaj pa se Pavel zasmee, jo prime za tenko zapestje, se je oprusti, jo dvigne visoko v zrak ter jo nato previdno položi med leškov grm in bežeg na zeleni mah.

— Tukaj ležiš, — pravi in sede poleg nje. — Oddahni se. Ali si še žalostna?

Tudi Vera se smeje, toda samo z očmi in z mrdanjem svojih ustnic. Naenkrat pa se vrže nanj ter ga vrže na tla.

Zopet se poljubujeta. Toda neka tuja poteza v njegovem obrazu jo vznemirja.

— Saj pravim, — reče Vera, — nič več me ne ljubiš, misliš na vse kaj drugega, samo na mene ne! Kaj pa premišljuješ, ti odurni inženirski doktor?

— Da, o čem, — odgovori Pavel. — To je čudno. Skoro bi mogel to imenovati sorodnost misli. Ko sem čutil tvoje goroko telo, sem mislil na svojo žarno peč.

Vera se zelo začudi. — Žarna peč? Kaj pa je to? — Moja nova iznajdba.

Vera je razžaljena. — Moje telo ni peč. Tudi poleti imam hladno kožo, to moraš vedeti. Ali si že kdaj videl znojno kapljo na mojem obrazu? In sedaj te spominjam naenkrat na žarno peč... Toda Vera postane radovedna... — Povej mi kaj o svolji iznajdbi, — ga prosi.

— Tega ne boš razumela. To so tehnične stvari. — Kar povej; nisem tako neumna, kot misliš.

— Vse spoštovanje. Ali veš, kaj je atmosfera? — Seveda, zrak v katerem živimo.

— Mislim v mehaničnem smislu. Torej električni pritisk, kateremu je izpostavljena tekočina, para ali plin, ali prostor.

— Aha, — pravi Vera in Pavel nadaljuje še živahneje: — Za izvedbo kemičnih in fizikalnih poskusov potrebuje industrija gotove množine atmosfere. Za njeno proizvodbo so zopet potrebne gotove količine toplote in to pogosto zadene na velike težkoče.

— Zakaj, ti učeni petelin? — Ker je zato potreben zaprt in od zunaj kurjen aparat, retorta — tako se imenuje to. To pa je drago veselje, prvič zaradi drage izdelave in naglega izrabljenja retorte in drugič zaradi velike množine goriva, ki je za to potrebno. Tako imenovani metalurški proces se malo izplača.

Vera se dvigne z gornjim delom telesa. — Jasni se mi, — pravi. — Sedaj pa prihajajva k tvoji iznajdbi.

— Da — vidim, ti si v podobi. Napravil sem peč, pri kateri ni treba retorte, ker sama v sebi predstavlja retorto, v kateri morejo biti izvršeni procesi s pomočjo žarne toplote brez posredovalne stene, ker posredovalno steno nadomesti plasti plina. Vidiš, tako stvar delam.

Vera občudovaje zmaje z glavo. — To je bajno, — pravi. — Cela zadeva mi ni popolnoma jasna, pa to nič ne de. Pri tem pa vseeno vidim šalo, ki obstoji v znižanju stroškov.

Pavel prikima. (Dalje prihodnjic.)

Iz Jugoslavije.

Najstarejša Slavonka.

V Osijek je prispela iz vasi Ivankova Manda Hrvojevič, doma iz Slunja, stara 118 let. Hrvojevičeva bo menda tudi najstarejša žena v jug. državi. Navzlic visoki starosti se počuti zelo dobro in rada popije kozarček vina ali šilce žganja. Dogodkov v svoji mladosti se še dobro spominja.

Smrt hčere slavnega hrvatskega vojaka.

V Traunkirehnu v Gornji Avstriji je umrla v visoki starosti 83 let baronica Ana Loewenthal-Marojčić. Pokojnica je

bila hči slavnega generala Marojčića, zmagovalca v bitki pri Custoci leta 1866. Marojčići so bili stara krajiška vojaška rodbina, ki je s smrtjo Anke izgubila svojega zadnjega direktnega potomca. Stara baronica se je nekdanj uspešno bavila s slikarstvom, zanimala se je tudi za literaturo in zgodovino in do konca svojega življenja je ostala v tesnih zvezah s svojo domovino.

Krvav spopad zastopnikov dveh beograjskih listov.

V restavraciji "Muse" v Beogradu sta se po polnoči spo-

padla urednik "Narodnih novin" Miodrag Savković in administrator "Pravde" Peter Sokić. Savković je oblezel trikrat ranjen z nožem, da so mu morali pozneje v sanatoriju pomagati s transfuzijo krvi. Oba udeležena razburljivega obračunavanja opisujeta vzroke in potek krvavega dogodka različno, govori pa o starih žalitvah in grožnjah. Ves dogodek bo pojasnila šele preiskava.

Strašno se je maščevala.

Pred petimi leti je Ivan Šolaja v Ljubiji pri Prijedorju vzel k sebi rusko begunko Milko Buzdovsko. Stanovala sta v hiši Ivanovega brata Nikolaja in sta se prav dobro razumela. Ker pa je Milka začela priganjati Ivana, da bi se poročila, Ivanu to priganjanje ni bilo posebno prijetno. Ko pa je tamle pozimi še izvedel, da je Milka, preden je prišla k njemu, živela z nekim kmetom v prijedorski okolici, ji je kratko rekkel, naj vzame svoje stvari in gre, kamor hoče. Milka je res odšla in našla službo v vasi. Ko sta pa te dni morala Ivan in Nikola nastopiti neko kazen v zaporu prijedorskega sodišča in je ostala doma samo Nikolova žena Delfa s svojim šestmesečnim otrokom, je Milka hotela to priliko izkoristiti za maščevanje nad Ivanom. Pripravila je snop slame in po polnoči odšla k Nikolovi hiši užgala slamo in jo prislonila k steni. Ogenj je kmalu objel vso hišo. Delfa se je zbudila v zadnjem hipu in je z otrokom v naročju planila iz goreče hiše, toda padajoče tramovje jo je precej teško poškodovalo, otroka toliko, da je umrl za poškodbami. Hiša je pogorela do tal. Zgorela so tudi štiri goveda in 2500 kg žita. Sum požiga je takoj padel na Milko, katera je tudi brez obotavljanja priznala svoj zločin, čes, da se je hotela tako maščevati Ivanu.

IZ UMOLNICE JE POBEGNIL

Pred dnevi je pobegnil iz umolnice na Studencu 36-letni bivši tovarniški delavec Iv. Stajan, doma iz Kaplje v slovenjegraškem srezu. Stajan, ki je božjasten, je zjutraj preskočil zid, stekel proti Ljubljani in skočil v vodo.

ČUDEN TRIKOT

Pred vojno se je mlada Dunajčanka zaročila z nekim časnikarjem. Mož je moral na fronto in tako je utegnil šele po vojni misliti na poroko. Tedaj pa se je njegova zaročenka seznanila iz mladim Italijanom in se vanj zaljubila. Zgodilo se je, da je težko zbolela in je po ozdravitvi sprejela Italijana, da bi se šla okrepiti v njegovo domovino. Tam sta se zaročila in mladi mož je ukrenil vse potrebno za bližnjo poroko. Ona se je vrnila medtem spet na Dunaj, trdno odločena, da razdere razmerje s prvim zaročencem. Toda ko je stopila predenj, ji je zmanjkalo poguma. Brez odpora je pristala na to, da se poročita in sta se tudi v resni poročila. Dva tedna pozneje je moral mož nastopiti novo službo na Rumunskem. Žena je ostala — po njegovem mnenju — pri svojih starših na Dunaju. V resnici pa se je takoj odpeljala v Italijo in se tam poročila z drugim zaročencem, ne da bi mu povedala kaj o svoji prvi poroki. Ljubila je drugega moža, a pet let ni imela poguma, da bi priznala ne prvemu ne drugemu, kako stvar stoji. Pet let je trajalo to najbolj čudno trikotno razmerje, živela je izmenoma zdaj pri tem, zdaj pri

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 210 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. PISITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TCVANJE

- MAJJA: 22. Manhattan v Havre 24. Majestic v Cherbourg 25. Champlain v Havre Rex v Genoa 28. Bremen v Bremen 30. Berengaria v Cherbourg

- JUNJIA: 1. Lafayette v Havre 5. Washington v Havre 7. Normandie v Havre 8. Europa v Bremen Conte di Savoia v Genoa 13. Majestic v Cherbourg 14. Bremen v Bremen 15. Rex v Genoa Champlain v Havre 19. Manhattan v Havre Berengaria v Cherbourg 20. Lafayette 22. Normandie v Havre 26. Aquitania v Cherbourg 29. Ile de France v Havre Majestic v Cherbourg Europa v Bremen Conte di Savoia v Genoa

- JULIJA: 3. Washington v Havre Saturnia v Trst 5. Bremen v Bremen Champlain v Havre Rex v Genoa Berengaria v Cherbourg

- 10. Normandie v Havre 11. Aquitania v Cherbourg 16. Europa v Bremen 17. Conte Grande v Genoa Manhattan v Havre 19. Majestic v Cherbourg 20. Ile de France v Havre 23. Conte di Savoia v Genoa 26. Bremen v Bremen Berengaria v Cherbourg 27. Champlain v Havre 31. Washington v Havre Normandie v Havre

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnina. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadnje opomine in račune smo razposlali za Novo leto in ker bi želeli, da nam pripravite toliko nepotrebne dela in stroškov, zato Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite jo naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so opravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laubin

COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Sattler Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA: Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS: Chicago, J. Bevič, J. Lukanich Cicero, J. Fabian (Chicago, Cleere in Illinois)

Joliet, Mary Bambich, Joseph Trovat

La Salle, J. Spelch Mascoutah, Frank Augustin North Chicago, Jozef Zelenc

KANSAS: Girard, Agnes Močnik Kansas City, Frank Žagar

MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec Steyer, J. Černe (za Penna., W. Va. in Md.)

MICHIGAN: Detroit, Frank Stolar

MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouže Ely, Jos. J. Pesbel Eveleth, Louis Gouže Gilbert, Louis Vessel Hibbing, John Povše Virginia, Frank Hrvatch

MONTANA: Roundup, M. M. Panlan Washoe, L. Champa

NEBRASKA: Omaha, P. Broderick

NEW YORK: Gowanda, Karl Strnišna Little Falls, Frank Masla

OHIO: Barberton, Frank Troha Cleveland, Anton Bobek, Chas. Ralinger, Jacob Resnik, John Sloupek Girard, Anton Nagole Lorain, Louis Balant, John Šunše Warren, Mrs. E. Racher Youngstown, Anton Kikelj

OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec Claridge, Anton Jerina Conemaugh, J. Brezovec Export, Louis Špančič Farrell, Jerry Okorn Forest City, Math Kamla Greensburg, Frank Novak Johnstown, John Polants Krays, Ant. Tauželj Luzerne, Frank Balloch Manor, Frank Demšar Midway, John Žust Pittsburgh, J. Pogačar Presto, F. B. Demšar Steelton, A. Hren Turtle Creek, Fr. Schifrer West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Frank Škok Sheboygan, Joseph Kakčič

WYOMING: Rock Springs, Louis Tanehar Diamondville, Joe Ročič

Vsak zastopnik izna potrdilo za svoje, katero je prejel. Zastopnike roje kom tople priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

ZBIRKA zanimivih povesti

PRIMERNIH ZA ODRASLE IN MLADINO. — VSEBINA JE RAZNOVRSTNA: ZGODOVINSKA, ZABAVNA, POUČNA. VEČINA KNJIG JE OPREMLJENA Z LEPIMI SLIKAMI. V ZIMSKEM ČASU JIH BOSTE ČITALI Z UŽITKOM

Table listing various books in the collection with authors and prices. Includes titles like 'ANDERSONOVE PRIPOVEDKE', 'KRALJEVIČ IN BERAK', 'MARKO SENJANIN, SLOVENSKI ROBINSON', etc.

Naročite jih pri: KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 West 18th Street : : : New York, N. Y.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.